

قالتالارى قامپايىپ، رۋحى اسقاقتادى

(باسى 1- بەتتە)

2009 - جىلى 6 - ايدا، سول كەزدە جۇڭگو

كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىتەت سايامى بيۇروسى- نىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ورتالىق كومىتەت شۇجيچۇنىڭ شۇجىي، مەملەكتىنىڭ ورنىنامىز «ئوراعاسى ھىندەنتىن انقار- عان شي جىنيىڭ داشى قىستامىنا بارىپ، نەگىزگى ساتنىڭ پارتيا قۇرۇلىسى قىزمەتن تەكسەردى. 2014 - جىلى 4 - ايدا، باس شۇجى شي جىنيىڭ شىنجياڭدا قىزمەت تەكسەرگەندە داشى قىستامىنىڭ قىستاق ئىالمىنن اۋىزعا الدى — «قالتا قامپايۇي، رۇح اسقاق بولۇي كەرەك». ھابار جەتسىمەن، قىستاق تۇرغىندارى تەبىرەتكەن كوڭىل كۇيمەن باس شۇجيە حات جازىپ، 5 جىلداي قىستاق وزگەرسىنەن مال- مەت بەردى. 2014 - جىلى 9 - ايدا، باس شۇجى شي جىنيىڭ ساۋۇر ماڭلىككە جانە بۇكىل قىستاق تۇرغىندارىنا جاۋاپ حات جازىپ، شىنجياڭدى كۆلدەندىرۋدىڭ، شىنجياڭدى وز- ئىقتىرۋدىڭ «ئۇيىنىنىڭ نەگىزگى ساتىندا ەكەندىگىن باسا دارپىتەدى.

جەمسى - جىدەكتىڭ خوش ئىسىى اققىمغان مەزگىلدە داشى قىستامىنان ومىر شەڭدىك قاۋلايدى. «ۇلتىزار نىتىمامە- نىڭ جانىن تاپاندىلىقپەن قورعاپ، ۇلتىاردىڭ تەرەڭ سۇيىس- پەندىلىگىنىڭ توراڭھى ورمانىن جاقسى باپتايىمىز»، - دەدى ساۋۇر ماڭلىك تىلشەگ، - «ار ۇلت بۇقارامى قۇمدى شول- دەگى توراڭھىدا تامىرلاس، نىيەتسى».

■ **«بىر ناندى بولپى جەيىك»**

1975 - جىلى 20 جاسقا كەلە قويىمغان دۇ مىڭخى ناغا- شى اعاسىمەن بىرگە شاندىۇنڭان شىنجياڭغا كەلىپ، داشى قىستامىندا 40 نەشە جىل تۇرمىس كەشىرىپ، رەفورما جاسا- عاننان، ەسك اشقاننان بەرگى قىستاقىنى جەر مەن كوكتەي وزگەرىستەردى «وز كوزىمەن كوردى. «ساۋۇر ماڭلىك قىستاق پارتيا ياپجەيكاسىنىڭ شۇجىي بولغاننان كەيىن، كوپ- شىلكىنى باستاپ توغان جوندەدى، لاي - باپتاقى تازالادى، سوردى تىزگىندەدى، نقتاسىن ورمانىن ەكتى، ورمان تورى- مەن 20 نەشە مىڭ مۇ ەگىس اتىزىن قورعاپ، قۇنارسىز جەردى قۇنارلى جەرگە اينالدىردى».

وتكەندەگى ەداۋىر ۇزاق مەزگىلدە، ۇيعۇر قىستاق تۇرغىندارىنىڭ كوپى مال باعدۇدى، جەمسى اعاشتارىن ەڭۆدى كاسپ ەتتى دە، حانزۇ قىستاق تۇرغىندارى كوكو- نىس، ماقتا ەڭۆدى نەگىز ەتتى. «بىر ناندى بولپى جەيىك»، ساۋۇر ماڭلىك قىستاق تۇرغىندارىن «داستۇرلى ادەت - عۇ- رپنى تالقانداپ، «وزارا ۇيرەنىپ، ونەنگە الۇعا ۇندەدى.

مۇنىڭ يال تامىن ەك الدىمەن داشى قىستامى 4 - گرۇپپاسىنداعى ۇيعۇر قىستاق تۇرغىنى ايسا وشۇر وتباسى ناتىتى. «وتباسىمىزدىڭ 25 مۇ جەرىنە تۇگەلدەي ماقتا ەكىتك، حانزۇ اعابىندار ارام ءشوپ وناۋاپ، نىڭايىقىش بەر-

(باسى 1 - بەتتە)

■ **كەزدەسىپ جۈز دەسپەستەن قالالىق پارتكومنىڭ شۇجىيىنە «ارنىجات» جازدى**

الدىڭغى عاسىردىڭ 90 - جىلدارىنىڭ باسىندا، مەن حوجوۋ قالالىق پارتكوم بىرلىكساي بولمىنىڭ باستىعى بولدىم. 1992 - جىلى 4 - ايدا، مەن جانە بىرلىكساي بولمى كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى جاڭ يۇيشىڭ، قالالىق ساۋدا - ونەر كاسپىشلەر بىرلەستىگى پارتيا باساشلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجىي حان جۇڭمىن وشۇومىز رەفورما جاساۋدىڭ، ەسك اشۇدىڭ الدىڭغى لەگىندەگى قالالار — فۇجوۋ، ۇنجوۋ سياتى قىجەرلەرگە بارپ تەكسەرۋ جۇرگىزدىك.

فۇجوۋدا «بىز لىيانچياڭ اۋدانىن ارالادىق، ول جەردە- كى خالىق باسقارۇپىنداعى كاسپيورىنداردىڭ جاقسى جىبۇرد- لسىپ جاتقان شارۋاشلىق جۇمىستارى بىزگە ۇلكەن وي سالىدى. تەكسەرۋ كەزىندە سول جەردەگى كادىرلاردىڭ وز- دەرىنىڭ قالالىق پارتكومنىڭ شۇجيىن القاپ، ونىڭ «ارنايى ئىستى ارنايى جۇرگىزۋ، تاياندا ستەشۇ»دى جولعا قويغانىن، ۇكىمەت قۇنىكىسايىنا بۇرىلسى جاساپ، تايۋان قارىلاندىر- عان ئېرتالاي كاسپيورىنداردى باۋزاپ، فۇجوۋ ەكونوميكا- سىنىڭ دامۇنا جەتەكشىلىككە تەكەننى ايتقاننى تالاي جەردە قۇلاغمىز شالدى. بۇل بىزگە تەرەڭ اسىر قالىردى.

تەكسەرۋ اياقتالغان سوڭ، «بىز فۇجوۋ قالالىق «1 - مامىر» قوناق قۇنىنىڭ الدىنداعى بەلەت ساتۇ ورنى- نان فۇجوۋدان ۇنجوۋعا بارتىن «ساۋلەتنى اۋتوبۇز»دىڭ «ۇش بەلەتنى ساتىپ الدىق. بەلەت ساتىپ العان كەزىمىزدە، بەلەت ساتۇشى بىزگە اۋتوبۇزدا توسەك بار ەكەننى ايتىپ ۋادە بەردى. سول كەزدە زەينەت جاسىنا تاپاپ قالغان حان جۇڭمىن ەكەۋمىز «ۇشىن العاندا، ون نەشە ساعاتتىق جول ازابىن ازايىتا- تىن بولدى، وتە جاقسى بولدى دەپ ەسپەيتەدىك.

الپادا اۋتوبۇزعا شىقتىمىزدا قاراپايىم جوللاۋىشلار اۋتوبۇزى ەكەننى بىلىدىك. اۋتوبۇز شۇقەرى: «الدىمەن وسى اۋتوبۇزعا شىمىڭدار، ونان سوڭ ساۋلەتنى اۋتوبۇزعا اپارىپ جەتكىزىپ قويامىن»، - دەدى. كەيىن شارت - جاعامدا بىي مۇنادا دا ناشار قاراپايىم جوللاۋىشلار اۋتوبۇزىنا وتىراتت- نىمىزدى كىم بىلگەن. سويىتىپ،بىز الداندىق، چول بويى ئىسمىمىزدى تىسە- مىزگە باسىپ شىدادىق. ئۇن ورتاسىندا كولىكتەن ئتوسىپ تاماق ئشكەن كەزدە، جاڭ يۇيشىڭ اۋتوبۇزدىڭ ئومومىرىن بىلدىرمەي جازىپ الدى. رەتەسى تاڭرەتەڭ ۇنجوۋعا جەتتىك. اۋتوبۇزدان تۇسكەن سوڭ، اۋتوبۇزدىڭ بىسەمەن سويلەستىك، ولار

ۇيىمە، سۇاۋرۇميا جەتەكشىلىككە ەتتى، 1990 - جىلى تازا كىرسىمىز 20 نەشە مىڭ يۋان بولدى». بەتپە - بەت ايتۇ، قولما - قول ۇيرەتۇ ارقلى بۇكىل قىستاقىنى ماقتا ەگلىگەن جەردىڭ اۋ- دانى تەز ارادا 19 مىڭ مۇعا جەتتى.

قارجى قوسپ ۇن زاۋودىن، اۋىل شارۋاشلىق بازارىن، كونسى جىلجاين قۇردى... كوپ ئۇرلى كاسپىي قاتار جۇرگە- زىپ، داشى قىستامىنىڭ بىلتىرى جان باسىندىق ورتاشا تازا كىردى 32 مىڭ يۋاننان استى، قىستاق كوللەكتىۋ شارۋاشلى- ھى دا جوقتان بار بولدى، السىزدەن كۇشەيدى، «وڭتوستىك شىنجياڭداي ئېرىنىشى قىستاق» اتاعى تەز نارادى.

ساۋۇر ماڭلىك وتباسىنىڭ اۋلاسىنا كىرسەمىز، جۇزم سورهسىندە بۇتاقاتار مەن ساباقاتار سامسىپ، بىرنەشە 10 ئۇپ جۇپار تال جاپ - جاسىل بولپ جايقالىپ تۇر. «10 جىلدىك الدىنداعى جازادا، شي جىنيىڭ جولداس وسى «جۇزم سورهسىنىڭ امىتىنداعى ساكىدە مالداس قۇرىپ، بىزبەن نىقلاستى اڭگىمەلەسكەن بولاتىن». ساۋۇر ماڭلىك بىلادى دەدى: 2014 - جىلى باس شۇجىدىڭ جاۋاپ حاتىن ئاپىسىرپ العان كۇنى، «اۋىلداستار جۇزم سورهسى- نىڭ استىنا توپ - توپمەن جىنباپ، حاتتى قايتا - قايتا وقى- دى».

اسفالت چول 8 كىلومەتەردەن 78 كىلومەترگە ۇزاردى، 360 وتباسىنداعى بۇقارا جاڭا ۇيگە كوشىپ كىردى، 400 نەشە وتباسىنداعى بۇقارا تابيعي گاز ستەنتى، 300دەن استام وتباسىنداعى بۇقارا جەڭىل اۋتوكولىككە ئمىندى... وسى جىلدارىداي جاڭا وزگەرىستەردى اۋىزعا العاندا، ساۋۇر ماڭلىك تەبىرەنە بىلادى دەدى: ««ار ۇلت بۇقارا- سى بىرگە كۇرەمىن جۇرگىزبەسە، بۇگىنگى داشى قىستامى بولماس ەدى».

■ **«اناردىڭ دانىندەي تەمىز ۇيسايىق»**

ايسا وشۇر وتباسىنىڭ قوناق بولپەسىندە ۇيى شىمەن تۇسكەن بىر ەرەكشە سۇرەت بار. كەمپىر - شال ەكەۋنىڭ جانىندا بىر جۇپ حانزۇ ەرلى - زاپىيتى تۇر. «بۇل مەنىڭ حانزۇ ۇلم گو زۇڭجۇن». كاريا جاپىدار- لانا كۇلە تىلشەگ: «كوكىتمە كەلگەندە قىستاقاعىلاردىڭ ئىا- رى المۇرت اعاشنىڭ تۇيىن قىرلاپ، توپىراق ۇيىپ قارىلا- لاشتىققا تۇسەدى، بىز اسقپايىمىز، بۇل جۇمىستى ول ستەن- دى»، - دەدى.

1998 - جىلى گو زۇڭجۇن حىناننان داشى قىستامىنا كەلىپ كۇندىك ستەندى. ايسا وشۇر جان اشىر جاقىنى چوق وسى جىگىتتى ۇيىنە ەرتىپ كەلىپ، وعان تاماق، جانىن ورنىن يەرىپ، «وز ۇلىنداي قارادى. 1999 - جىلى ايسا وشۇردىڭ ۇلى اۋتوكولىك شىرەعالامنان قايتىس بولغاننان كەيىن، گو زۇڭجۇن ايسا مەن ايلەن «اكة - شەشە» دەپ شاقىراتىن بولدى.

بىزگە تۇرايىلىقپەن: «قايتەسىڭ، وسلايى ستەندەك، بارىپ ارىزداندىڭدار، سەندەردى كىم ەلەر ەكەن؟!»، - دەدى.

اۋتوبۇز بەيسىنىڭ تۇرايى بوزىتسىيامى جاڭ يۇيشىڭدى قايتى اشۇلاندردى. ول اۋتوبۇز بەكەتىندە ۇنجوۋ قالالار- يونىنىڭ كارتاسىن ساتىپ الب، حان جۇڭمىن ەكەۋمىزدى پوچتا مەكەمەسىنە ەرتىپ كەلدى.

«چول بويى ابدەن ويىلاندىم، ولاردىڭ ۇستىنەن ارىز جازايىق! حاتتى توتە قۇجوۋ قالاسىنىڭ ەڭ ۇلكەن باشىسى — قالالىق پارتكومنىڭ شۇجىيىنە جولدالايىق!»، - دەدى جاڭ يۇيشىڭ نزالانا.

«قالالىق پارتكوم شۇجىيىنىڭ مۇنداي كىر ارزىناماس ەلەۋىسىز نىسكە قارايتىنن قايدايى ۋاقتى بار؟» ونىڭ ئوموزىن ەستىپ، مۇنداي كىشكەنتاي ئىستىڭ باساشلاردىڭ نازارىن اۋدارتىسنا سەنبەدەم، ونىڭ ۇستىنە باسقا مەمسى، قالالىق پارتكومنىڭ شۇجىي عوي؟

«بىز ونىڭ باسقارۇنىنداعى جەردە الدانىپ وتىرمىز، ول باسقارسىن مەيلى باسقارماسىن، اڭمىس ەتۇمىز كەرەك». سول كەزدە بويىن جاستىق جالىن كەرنەگەن 36 جاستامى جاڭ يۇيشىڭ حات جازىپ جاعايدى اڭمىس ەتۇ كەرەك دەپ تۇرىپ الدى. ادامنىڭ اشۇن كلىتەرەتنى وسى ساپاردى ويلاپ، بىز دە سىناپ كورۇگە بەكىدىك.

ىنا ەكپەنتەي، وشۇومىزىدىڭ اتىمىزدا ارىز جازدى. ول كەزدە فۇجوۋ قالالىق پارتكوم شۇيىنىڭ اتى - جىونى كىم ەكەننى دە بىلەيمىز، كونيۇرەتكە «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى فۇجوۋ قالالىق پارتكومىنىڭ شۇجىيىنە» ئىيىسىن دەپ جازدىق.

حاتتى جولداعان سوڭ، جاڭ يۇيشىڭنىڭ اشۇي بىراز تاراعانداي بولدى؛ ال مۇنىڭ ئونىمى قالاي بولاتىسنا كەلسەك، ئىيتى ەشقانداي ۇمىت ارتقامىز چوق.

كەيىن بىز حوجوۋعا قايتىق، بۇل ئىستى ۇمىتىپ تا كەتتىك.

■ **خالىق تۇرمىسىن ەسىنەن شىعارماي، قالالىق پارتكومنىڭ شۇجىيى بىزگە «جاۋاپ حات» جازدى**
«ارىزىمىزعا جاۋاپ كەلەرىن ويلامايىمىز!» حوجوۋعا قايتىپ كەلگەن سوڭ، بىر كۇنى تاڭرەتەڭ قولىندا ۇستامان بىر پارشا حاتى بار جاڭ يۇيشىڭ تەبىرەنە مەنىڭ كەڭسەمە كرىپ كەلدى.

حاتتى الب، كونيۇرەتلىڭ ونى جاپى بالاعىنداعى قىزىل ئىۋىستى «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى فۇجوۋ قالالىق كومىتەتنى» دەگەن جازۇدى كورگەندە كەنەت قاتتى تولقىدىم.

«10 جىلدىك الدىندا شي جىنيىڭ جولداس بىزگە ۇلتىتار نىتىمامەن كۇشەيتۇ — شىنجياڭنىڭ باياندى نىتىشىمەن جۇ- زەگە اسرۇدىڭ ئتۇبىرلى شارامى ەكەندىگىن قاداعالاپ تاپ- سىرعان بولاتىن»، - دەدى ساۋۇر ماڭلىك تىلشەگ. 2010 - جىلدىان باستاپ، داشى قىستامى بۇكىل شىنجياڭ بويىنىشا ۇلتىزار نىتىمامەنىڭ جۇپ قۇراپ، تۇستامۇ قىيىلن ەڭ الدە- مەن ورىستەتتى، قازىر بۇكىل قىستاقىنى 150 نەشە وتباسىن- داعى جانزۇ بۇقارا 400 نەشە وتباسىنداعى ۇيعۇر بۇقارامەن 318 جۇپ «تۇسى» قۇرادى. ايسا وشۇر كارپانىڭ وتباسى مەن گو زۇڭجۇن رەسمىي جۇپ قۇرادى، «وسى حانزۇ ۇلم، جاقسى!»

6 - گرۇپپادايى 62 جاسقا شىققان قىستاق تۇرغىنى لىن گوفا كوكونسى ەڭۆ شەبەرى. ونىڭ ۇيعۇر «تۇسى» 5 - گرۇپپانىڭ قىستاق تۇرغىنى سىدىق ايۇپ بەسايىپ ادام، قوي باعۇ، ەلەكترمەن دانەكلەرلەۋ، اعاششلىق سىياقتى- لاردىڭ بارىنىمەن ھابارى بار، بىلتىر كوكونسى ەڭۆدى ويىعا الدى، لىن گوفا ونىڭ جىلجاي سالۇنا ۇزى ارالاسىپ كوپ- مەكەستى. بىلتىر قىستا سىدىق ايۇپ قىستاق تۇرغىندارىنىڭ كۆلدەرىن باپتاپ، 22 مىڭ يۋان تازا كىرمىس كىرگىزدى. اتىن، كۇمىس نامىز بايلىق مەمسى، نىتىماق، جىراسمە- ىلدىق — باقت. 2017 - جىلى 1 - ايدا لى يانفنگ قىستاقتا تۇرۇعا كەلگەننەن كەيىن، كومهكتەشۇشى كادىرلاردى باستاپ «قورت ئۇرلى قارت تارمەن، سالىستىرمالى كەدەي وتىبا- سىلارىمەن 112 جۇپ تۇسى قۇرادى.

لى يانفنگنىڭ جۇپ قۇراعان «تۇسى» داشى قىستامى 2 - گرۇپپاسىنداعى ارحىۋ تۇرغىزىلىپ، كارتىچكالاندردىلغان كەدەي وتباسى قۇربان گايىت وتباسى، كەمپىر - شال ەكەۋى نەگىزىنەن ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاماسىز ەتۇ قاراجاننا سۇيەنىپ كۇن كورەدى. «لى شۇجى ۇيىمىزگە بىر اپتادا 2 رەت كەلدەدى، ول توبىدەگى سۇ وتەپتەنن تاقايتىدى، اۋلادا. عى سەمەنت جەردى جاتقىزىپ بەردى»، - دەدى كاريا ئىلى. شىنىڭ قولىنان ۇستاپ اۋلانى ارالاپ جۇرىپ،

«داشى قىستامىنداىلار اكاردىڭ دانىندەي تەمىز ۇيس- ۇمىز كەرەك؛ جىرىق قايتايى كارتوپ سىياقتى شاشلايمىز»، - دەدى قۇربان گايىت سوز اراسىندا تەبىرەنە.

■ **«پارتىماعا نلەسسەك، بۇقارانى تاماماشا تۇرمىسقا جەتكىزە الامىز»**

2014 - جىلى باس شۇجى شي جىنيىڭنىڭ جاۋاپ حاتىن ئاپىسىرپ العان سول جىلى، داشى قىستامىنىڭ جان باسىندىق تازا كىردى 25 مىڭ يۋانعا جەتكەن ەدى.

«باس شۇجى اۋىلداستاردىڭ تۇرمىسىن كۇننەن - كۇنگە جاقسارتا ئتۇسۇدى» تالاپ ەتتى. كورىكى اۋىل - قىستاق قۇرىلمىمەن بىرلەستىرىپ، بىز بىر جاعىنان، اۋلا شارۋا.

شلىمەن يگەرەپ، بىر جاعىنان، اۋىل - قىستاق ساياحاتىن يگەرەپ، اۋقاتتانۇ جولىن كەڭەيتىپ، اۋىل - قىستاقنى گۈل- دەندىرۋدى ىلگەرلەتتىك»، - دەدى ساۋۇر ماڭلىك.

قوي قورا مەن قوناق بولپەنىڭ اراسىن بىر داۋال عانا بولسپ تۇر، بۇرىن كوپىشلىك تۇگەلدەي ۇيعۇر قىستاق تۇرغىنى ۇمار مامەنتيانىڭ ۇيىنە قوناققا بارۇدى قالامايد- تىن. قىستاقنىڭ بارغان سايىن تازا دا رەتنى بولپ، ساياحات- شىلاردىڭ بارغان سايىن مولايىعانن كورگەن ۇمار مامەنتىياز اۋلاسىن وزگەرتىپ سالۇعا بەكىدى.

لى يانفنگ قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتنى مۇشەلەرىن باستاپ كارپاعا اقىل قوسىپ، جوبا جاساپ بەردەي ارى بازار باقلاۋ - باسقارۇ مەكەمەسى، ساياحات مەكەمەسى سىياقتى قاتىستى تاراولارداعى تەخنىكەردى ۇيگە كەلىپ جە- تەكشىلىك ەتۇگە سايكەستىزدى — قوي قورانى ارتقى اۋلا- داعى بولەك جوبالانغان باعىمىشلىق رايونىنا كوشىرىپ، ارتقى اۋلاداعى بىر مۇدان ارتىق بوس جەردى كوكونىس باقشاسىنا وزگەرتتى، 6 بولمەنى رەتكە كەلتىرىپ، خالىقتق تۇسەلحانا جانە اس - سۇ ارناۋلى بولمەيى ەتىپ، ەسىك ال- دىنا قاراعاش، تال - تەرەك وتىرعىزدى، قاپپادان شىقساڭىز 6 مۇ شاپتول باعى...

بىلتىر 6 - ايدا، ۇمار وتباسى اشقان «شاپتول باعى» شارۋالار شاتىمى ساياجايى ساۋداسىن ساتتى باستا- دى. «سەپتەپ كورسەم، كۇننە 3 - 5 ۇستەل تولى قوناق كۇتىپ الادى ەكەنمىز، جالبى كىرىسپىز 1500 يۋان اينالاسىن- دا بولادى». ۇمار مامەنتىياز اقشا تاپقاندا قۇانىپ كەتتى، مەسىگىنىڭ الدىنا توپ - توپمەن كەلگەن ساياحاتشىنى كور- گەندە ئىپتى دە قۇاندى.

(باسى 1 - بەتتە)

300دەن استام وتباسىنداعى بۇقارا جەڭىل اۋتوكولىككە ئمىن- دى... داشى قىستامىنىڭ دامۇ جەتستەكتىرەي قىستاق تالمىن- دە ايتىلغانداي «قالتا قامپايۇ، رۇح اسقاق بولۇ»دى ئىتتىي ايشىقتاي ئتۇستى. مۇنىڭ استارىندا داشى قىستامى پارتيا ۇيىد- مىنىڭ باس شۇجىدىڭ ئاپىسىرامسىن ەستىرىنەنە بەرىك ساقاپ، «اۋىلداستاردى ماڭگىتتەي تەمىز ۇيىستىرۇ» دەگەن تالاپنىڭ شاپىستاندىرۇنسا، ساي، ار ۇلت بۇقاراسىن بىر نىيەتپەن كۇرەس جاساۋعا باستاۋى جاتىر.

پارتيانىڭ نەگىزگى ساتىي ۇيىمىدارى — پارتيانىڭ بارلىق قىزمەتى مەن چاۋىنگەرلىك كۇشنىڭ نەگىزى، بۇقا- رانى ۇيىستىرۇداعى، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋەدەگى جاۋاپكەر- شىلكى ەلەۋلى. ۇلتىتق ۇغرلەرگە نازار سالساق، نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمدارى ئىپتىي دە بۇقارانى باستاپ ئىس ئىم- تىرۇدىك، شارۋاشلىق قۇرۇدىڭ ماڭغزدى ئتۇيىنى، ۇلتىتار نىتىمامەن كۇشەيتۋەدىڭ كوپىرلىك دانەكەرى. نىڭشىيدا كۇيۋان قالاسى حىرۇن قىستامىنداعى پارتيا مۇشەلەرى دامۇدى جەبۇيگە باستاماشى بولسپ، حوزىزۇ، حانزۇ قىستاق تۇرغىندارىنىڭ سۇيىسپەنشىلىگىن تەرەڭدەتتى، بۇل كوشپەند- ىلدەر قىستامى بارغان سايىن «ئاتۇ - ئاتتى» بولا ئتۇستى؛

بۇگىنگى كۇندە، داشى قىستامى 3A دارەجەلى كوردە-

نسى اۋماعى. داشى كورمەحاناسىن باستاماشى تەكەن بىر

سالت - سانا كوشەسى، بىر نان شارۋاشلىمى كوشەسى، بىر

كەشكى بازار، 36 سالت - سانا ساياىامى، 9 خالىقتق تۇسەلد-

جانا، 2000 مۇلىق المۇرت باعى داشى قىستامىنىڭ اۋىل -

قىستاق ساياحاتى جەلسىن بايلانستىرىپ تۇر.

بىلتىر 2 - ايدا، «پارتىماعا العىس ايتۇ، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۇ، پارتىماعا ئلەسۇ» سالتاناتى تۇردە داشى قىستامىنىڭ قىستاق ەرەجەسىنە ەنگىزىلدى؛ ار دۇيسەنبى كۇنى تاڭرەتەڭ قىستاق تۇرغىندار كومىتەتنى عىماراتىنىڭ الدىنداعى الاققىسا جىنپالىپ مەملەكتەك تۇين شىعارۇ سالىتن وتكىزۇ داشى قىستامىنداىلاردىڭ سانالى ارەكەتتەن اينالدى.

2014 - جىلدىان باستاپ، داشى قىستامى «ەڭ ارداقتى داشىلىق» تى باعالاۋ قىيىلن ورىستەتىپ، العاباسار تىپتەردى ۇيرەنۇ ۇلكىسى ەتتى. 6 - گرۇپپاداعى قىستاق تۇرغىنى ليۇ سۇڭلىن 20 جىلدى بىر كۇندەي وتكىزىپ، 50 كىلومەتر شالعايداعى قۇبا دالادا قوي باعاتىن اينىلا كۇرىش، ھاي جەتكىزىپ بەردى؛ 2 - گرۇپپادايى قىستاق تۇرغىنى تۇرمۇن سەپايل وتباسىنداىلار 21 جىل بويى ھى سالداناۋى اۇرۇنسا شالدىققان اسراندى قىزىن ايلاپ، وعان شىيا زىدەپ بارما- عان جەرى، باسپامان تاۋى قالمايدى...

«مەن قىستاقتا شۇجى بولسپ تۇرغانىمدا، پارتىماعا ئلەسسەك، بۇقارانى تاماماشا تۇرمىسقا جەتكىزە الامىز دەگەن قىسىندى ئتۇسىندىم»، - دەدى ساۋۇر ماڭلىك باتىل تۇردە.

(2019 - جىلى 8 - ايدىڭ 5- كۇنىڭ «خالىق گازەتىنەن»)

شىزاڭدا رىجىزى قالاسى جىيەۋا اۋىلى پارتيا قۇرىلىسىنىڭ جە- تەكشەۋىندە، كوپ ۇلتى قىستاق تۇرغىندارى بىرگە ستەپ، بىرگە شاتانىپ، ۇزارا كومهكتەسپ، ۇزارا قارايلاسىپ، بەرەكەلى دە تاتۇ - ئاتتى بولدى... نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمدارى قۇاتتى، پارمەندى بولسا، پارتيانىڭ اىزال ساياىد- ساتتارى ار وتباسىندا، ار شامىرقاقتا تىياناقتانادى، بايۇعا باستايتىن چول، دامۇعا باستايتىن باغىت، نىتىماققا باستايتىن كۇشى بولادى دەپ ايتۇعا ابدەن بولادى.

داشى قىستامى كادىرلارنىڭ اۋزىنان «ماڭگى پارتيا- نىڭ سوزىنە قۇلاق اسىپ، پارتىماعا ئلەسەمىز!» دەگەن سوز تۇسپەيدى. بۇقاراعا قىزمەت وتەۋ سىندى وسى ۇلكەن ئىستىي جاقسى ستەپ، نەگىزگى ساتىي پارتيا ۇيىمىدارىن «ماڭگىتتەي» قۇرىپ شىقساق، اۋىلداستاردى نىتىماققاستىر- ساق، ۇيىستىرساق، بىز باس شۇجى شي جىنيىڭنىڭ «وز- دىرىستى ئىيتىي جاقسى جۇرگىزىپ، ۇلتىزار نىتىمامەن ئىپتىي جاقسى كۇشەيتىپ، اۋىلداستاردىڭ تۇرمىسىن كۇننەن - كۇنگە جاقسارتۇ كەرەك» دەگەن شاپىستاندىرۇن جۇزەگە اسىرا الامىز.

(2019 - جىلى 8 - ايدىڭ 5 - كۇنىڭ «خالىق گا- زەتسەن»)

اينالدى، ۇمانسايىپ بولۇدا، ادام بولۇدا وعان قاراپ قاتار تۇ- زەدىك. جۇمىسىمەن زىدەپ كەلگەن بۇقارانى بىمىز ۇزمىمىز قاپىلداپ، جۇمىستارىن بىر جايلى ەتىپ، بۇقارانى رازى ەتىپ قايتاردىق.

جاڭ يۇيشىڭ ماغان مىنا بىر ئىستىي ايتىپ بەرگەن ەدى؛ ول كەيىن حوجوۋ قالالىق ۇدىن نىستەرى مەكەمەسىد- نىڭ باستىعى بولادى، مالم ەدىنى ورنىندا اتىلغان تورسىلد- داق بىر بالانىڭ كوزىن جارالايدى، بالانىڭ اتنا - اناسى تالاي ادامعا بارىسا دا ەشىكم قاراماعان سوڭ، جاڭ يۇيشىڭعا كەلدەدى. بۇرىندارى بولسا، بۇل ئىس سىپر قۇيمىشاقانلپ ئۇتىپ كەتەر ەدى، بىراق ول كوپ جاقنى تەكسەرۇ جۇر- گىزىپ، قىزمەت سىتەپ، ەڭ سوڭىندا الكى وتباسىنىڭ تولەم اۋلۇنا كومهكتەسەدى. كەيىن ول دا بىرەۋى ارقلى قالعانىن تۇسپالداپ، بارلىق ۇدىنى ورىنىنىڭ جاۋاپتىسىن ۇيىمىداستى- رىپ جاۋىپسىزدىك تارىيەسىن جۇرگىزەدى.

شى جىنيىڭ دەگەن ەسپىدى كورگەن سايىن، جانىمىز- عا ەرەكشە جاقىن سەزىنمىز، اسىرەسە، ول پارتيانىڭ باس شۇجىي بولغان سوڭ، ار چولى